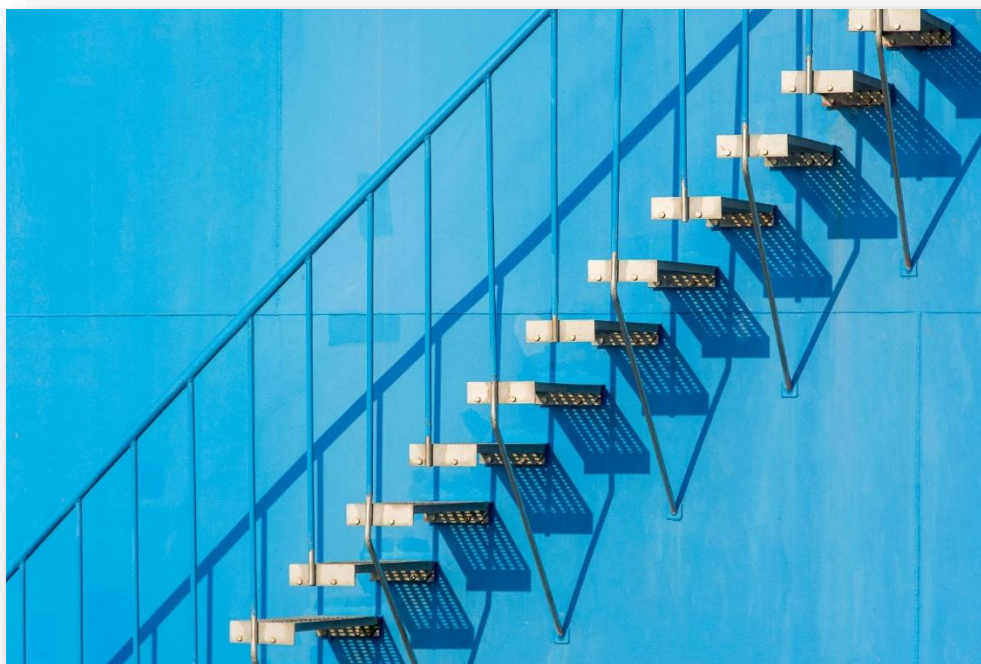

Danube Indeet

4. bilten

Poštovani čitaoci,

Kako se bliži produženi vikend povodom 1. maja, pripremili smo za vas odabrane tekstove za čitanje i uživanje.

U samom središtu našeg projekta je **Danube Indeet model**. Sa brojnim funkcionalnostima, složenom strukturom i zanimljivim rezultatima, obezbedili smo njegovo temeljno testiranje. Izveštaj o pilot testiranju predstavlja uspešan završetak aktivnosti “A1.4 Testiranje modela” i objedinjuje rezultate koordinisanog procesa testiranja Danube Indeet modela u šest pilot regiona u Dunavskom regionu. Polazeći od uspostavljenog metodološkog okvira, svi partneri su primenili usklađen pristup simulaciji 18 scenarija po pilotu, koji obuhvataju različite vremenske horizonte (2025, 2030, 2050), prostorne kontekste (urbani, prigradski i ruralni) i uslove subvencionisanja (0% i 50%), čime je formirana sveobuhvatna baza dokaza od ukupno 108 simulacija.

Ovaj rezultat obuhvata i kvantitativne rezultate optimizacije i kvalitativne povratne informacije korisnika, ističući kako integrisani sistemi koji kombinuju obnovljivu energiju, električnu mobilnost i vodonik funkcionišu u različitim regionalnim uslovima. Pored potvrde tehničke robusnosti i primenljivosti modela, izveštaj pruža konkretne uvide u potrebe infrastrukture, prioritete ulaganja i implikacije za javne politike, a istovremeno identifikuje ograničenja i mogućnosti za dalje usavršavanje. Kao takav, Izveštaj o pilot testiranju predstavlja ključnu prekretnicu u prevođenju modeliranja u praksu, jačanju Danube Indeet modela kao pouzdanog alata za podršku odlučivanju i postavljanju temelja za njegovu kontinuiranu primenu u narednim projektnim aktivnostima, uključujući proširenje scenarija i razvoj poslovnog modela.

Izveštaj o pilot testiranju možete pročitati [ovde](#).

Kako bi se dodatno potvrdila izvodljivost i relevantnost sistemskog pristupa predloženog u okviru projekta Danube Indeeet, razrađen je veći broj scenarija, ali ovoga puta na drugačiji način. Aktivnost “A 2.3 Poslovni modeli” donosi analizu poslovnih modela koje su razvili partneri u okviru ove aktivnosti i tokom realizacije projekta, sa ciljem da se podrže ključne teme vodonika i elektromobilnosti (u daljem tekstu: e-mobilnost) u različitim zemljama i na nivou Evropske unije.

Prvi deo izveštaja posvećen je kratkom pregledu metodologije za razvoj poslovnih

modela, dok drugi deo prikazuje komparativnu analizu poslovnih modela koje su predstavili projektni partneri. Analiza obuhvata procenu tehničko-tehnološke izvodljivosti, finansijske i ekonomske opravdanosti (obim i strukturu investicija, profitabilnost, ekonomske i finansijske koristi i dr.), kao i uticaj predloženih aktivnosti na životnu sredinu u datim zemljama, njihov uticaj na širu društvenu zajednicu, kao i potencijal za primenu ovih poslovnih modela u drugim lokalnim zajednicama ili regionima.

Opšti zaključak koji se može izvesti jeste da se svi predstavljeni poslovni modeli zasnivaju na savremenim tehnologijama. Sve tehnologije koje su projektni partneri predvideli i planirali su aktuelne, uključuju primenu pametnih rešenja, sistema upravljanja i optimizacionih modela, u skladu su sa relevantnim standardima i bezbednosnim sertifikatima, te ispunjavaju evropske (EU) i druge međunarodne standarde i norme.

Sa stanovišta primenjenih tehnologija, može se konstatovati da većina poslovnih modela kombinuje fotonaponske (PV) odnosno sisteme zasnovane na obnovljivim izvorima energije (OIE) sa elektromobilnošću, tj. električnim vozilima (EV), punjačima, V2G rešenjima, upravljanjem flotama ili parkingom, digitalnim alatima i slično. Samo tri poslovna modela odnose se na proizvodnju zelenog vodonika - u Srbiji, Češkoj i Hrvatskoj. To je i očekivano, imajući u vidu da su tehnologije za proizvodnju zelenog vodonika i dalje veoma skupe i još uvek nisu u širokoj primeni.

Shodno tome, očekivano je da su poslovni modeli usmereni na elektromobilnost i

obnovljive izvore energije (OIE), odnosno njihovu kombinaciju, profitabilni u većoj ili manjoj meri. S druge strane, poslovni modeli koje su predstavili partneri iz Srbije, Češke i Hrvatske beleže negativan neto rezultat, bilo u početnim godinama (Hrvatska), bilo tokom celokupnog posmatranog perioda (Srbija).

Kada je reč o ekonomskim koristima, predložene poslovne ideje, odnosno modeli i projekti, generišu izraženije koristi u oblasti zaštite životne sredine i šire društveno-ekonomske koristi, koje su posebno značajne upravo zbog svog obuhvata - od lokalnog (opštinskog) do nivoa nacionalne ekonomije. U više zemalja zabeleženo je značajno smanjenje emisija CO₂, uz istovremeno unapređenje energetske efikasnosti i povećano korišćenje obnovljivih izvora energije.

U predloženim poslovnim modelima identifikovan je i niz drugih društveno-ekonomskih koristi, kao što su podrška razvoju infrastrukture za električna vozila, smanjenje operativnih troškova energije, unapređenje javnih usluga, povećanje ukupne atraktivnosti, naročito sistema javnog prevoza, kao i jačanje lokalne privredne aktivnosti.

Sa finansijskog aspekta, može se uočiti da projekti većeg obima, sa višim nivoom ulaganja, ostvaruju šire sistemske i ekološke efekte, dok investicije srednjeg obima pokazuju uravnoteženije finansijske rezultate, a manji i modularni poslovni modeli i rešenja omogućavaju brži povraćaj ulaganja i niži investicioni rizik.

Na kraju, nalazi potvrđuju da su ovakvi projekti dugoročno ekonomski održivi i da mogu imati značajnu ulogu u podršci dekarbonizaciji i razvoju održive energetike u svim zemljama, odnosno kod svih projektnih partnera.

Sa stanovišta ukupne privrede zemlje, većina predstavljenih poslovnih modela ima određeni uticaj na povećanje zaposlenosti, kao i kroz angažovanje eksternih usluga, poput kompanija za održavanje, osiguravajućih društava, nabavke rezervnih delova, izvođača instalacionih radova (u različitim oblastima), finansijskih i računovodstvenih usluga, marketinških agencija, IT podrške, usluga u lancu snabdevanja i logistike, tehničke podrške u više oblasti, konsultanata i specijalizovanih eksperata, kompanija sa pristupom rezervnim delovima, inženjerskih konsultanata, pravnih i regulatornih savetnika, usluga čišćenja i drugih.

Poslovni modeli donose značajne koristi za životnu sredinu koje nadmašuju potencijalne rizike. S druge strane, očekivano je da postoje i određeni rizici, koji su u svim predstavljenim modelima jasno identifikovani zajedno sa ključnim koristima.

Važno je naglasiti da je većina modela u velikoj meri pogodna za primenu u drugim gradovima ili regionima, čime se dodatno proširuje njihov domet i uvećavaju ekonomski i ekološki efekti.

Izveštaj o aktivnosti “A2.3 Poslovni modeli” možete pročitati [ovde](#).

Srdačno,

Tim projekta Danube Indeet

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

Danube Indeet

Sadržaj ovog biltena ne odražava nužno mišljenje ili stav Evropske komisije

